

Factors Affecting Learning Loss of Students in the Situation of Covid -19 of Schools under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2

Pairin Tungtong

Phetchaburi Rajabhat University.

E-mail: nidpairin18@gmail.com

Kanchana Boonsong

Phetchaburi Rajabhat University

E-mail: kan.kanchanb00nsong@gmail.com

Received	Reviewed	Revised	Accepted
05/08/2025	26/08/2025	19/10/2025	27/10/2025

Abstract

Background and Aims: The COVID-19 pandemic has significantly impacted the education system, forcing a sudden shift in teaching and learning methods. Various factors have thus become key contributors to the learning loss experienced by students in educational institutions. The objective of this research was to study 1) the factors affecting the learning loss of students in schools under the Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2; 2) the level of students' learning loss during the COVID-19 situation in schools under the Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2; and 3) the factors affecting students' learning loss during the COVID-19 situation in schools under the Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2.

Methodology: This study is quantitative research. The sample consisted of 274 teachers under the Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2, selected through multistage sampling. The research instrument was a five-point Likert scale questionnaire, which had a reliability coefficient of 0.943. The statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis.

Results: 1. The factors affecting students' learning loss during the COVID-19 situation in schools under the Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2 were overall at a high level. When considering each aspect, the aspect with the highest mean score was teacher(X_2), followed by school administrator (X_5), technology (X_4), student (X_1), and

family and environment (X_3). 2) The overall level of students' learning loss during the COVID-19 situation in schools under the Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2 was also at a high level. When considering each aspect, the aspect with the highest mean score was attribute learning loss (Y_2), followed by academic learning loss (Y_1). And 3) The factors affecting students' learning loss during the COVID-19 situation in schools under the Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2 included technology (X_4), student (X_1), school administrator (X_5), and teacher (X_2). These factors accounted for 66.00 percent of the predictive power, with a standard error of estimate of 0.382. The predictive equation in raw score form was as follows:

$$\hat{Y}_{\text{tot}} = 1.071 + 0.402 (X_4) + 0.344 (X_1) + 0.250 (X_5) + -0.279 (X_2)$$

Conclusion: The overall findings indicate that the COVID-19 pandemic clearly led to learning loss among students in the area, affecting both learning characteristics and academic performance. Key contributing factors included technology, learners, school administrators, and teachers, all of which played a role in the changes to student learning during this crisis.

Keyword : Factors affecting; Learning loss; COVID-19 situation

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์ โควิด - 19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

ไพบริน ทั้งทอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

อีเมล: nidpairin18@gmail.com

กาญจนา บุญส่ง

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

อีเมล: kan.kanchanb00nson@gmail.com

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อระบบการศึกษา ทำให้รูปแบบการเรียนการสอนต้องเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหัน ปัจจัยหลายประการจึงกลายเป็นสาเหตุสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา 1) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 2) ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด - 19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 และ 3) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด - 19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

ระเบียบวิธีการวิจัย: การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 จำนวน 274 คน โดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.943 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย: พบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้านมีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ปัจจัยด้านครูผู้สอน (X_2) ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา (X_5) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (X_4) ปัจจัยด้านผู้เรียน (X_1) และปัจจัยด้านครอบครัวและสภาพแวดล้อม (X_3) 2) ระดับภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด - 19 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้านมีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ภาวะถดถอยเชิงคุณลักษณะของการเรียนรู้ (Y_2) ภาวะถดถอยเชิงผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ (Y_1) และ 3) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้

ของนักเรียนในสถานการณ์โควิด-19 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 คือ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (X_4) ปัจจัยด้านผู้เรียน (X_1) ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา (X_5) และ ปัจจัยด้านครูผู้สอน (X_2) โดยมีอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 66.00 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการประมาณค่า 0.382 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y}_{\text{tot}} = 1.071 + 0.402 (X_4) + 0.344 (X_1) + 0.250 (X_5) + -0.279 (X_2)$$

สรุปผล: การแพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลให้การเรียนรู้ของนักเรียนในพื้นที่ประสบภาวะถดถอยอย่างชัดเจน ทั้งในด้านคุณลักษณะและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ โดยมีปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เทคโนโลยี ผู้เรียน ผู้บริหาร และครูผู้สอน ซึ่งล้วนมีบทบาทต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเรียนรู้ในช่วงวิกฤตดังกล่าว

คำสำคัญ : ปัจจัยที่ส่งผล; ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้; สถานการณ์โควิด-19

บทนำ

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด-19 เป็นปรากฏการณ์ที่ทำให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อการพัฒนาประเทศ ในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านสาธารณสุข เศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งด้านการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจำเป็นต้องปิดการเรียนการสอนในสถานศึกษาเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อันเนื่องมาจากความกังวลจากหน่วยงานทางสาธารณสุขที่ระบุว่า นักเรียนอาจเป็นกลุ่มที่จะนำไปสู่การติดเชื้อ เกิดการแพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว และเป็นพาหะนำเชื้อกระจายมาที่บ้านให้บุคคลในบ้าน คุณพ่อ คุณแม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้สูงอายุจึงมีความเสี่ยงสูง จึงนำไปสู่หยุดเรียนและมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนเป็นการสอนทางไกลโดยอาศัยเทคโนโลยี เกิดการเรียนที่บ้าน เป็นการเกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ทางการศึกษานักเรียน ครู ผู้ปกครองเกิดการปรับตัวกับระบบการเรียนการสอนใหม่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น สำนักงานเลขาธิการการศึกษา (2565) กล่าวถึงการจัดการศึกษาในปีการศึกษา 2564 ว่าสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้กำหนดนโยบายเร่งด่วนให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการและปรับรูปแบบวิธีการสอนเพื่อทดแทนการเรียนการสอนแบบปกติ ได้แก่ ON-AIR, ONLINE, ON-DEMAND และ ON-HAND ทั้งนี้โรงเรียนจะเลือกใช้วิธีการสอนแบบใดก็ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและบริบทของโรงเรียนนั้น ๆ และเพื่อให้การศึกษาดำเนินต่อไปทำให้ทั้งครูผู้สอนและนักเรียนจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อนโยบายที่เกิดขึ้น จากการเรียนปกติในชั้นเรียน เป็นการเรียนรู้ที่บ้าน (Home-based learning) และการเรียนรู้ส่วนบุคคล (personalized learning) โดยเน้นการใช้เทคโนโลยีหรือการเรียนแบบออนไลน์เข้ามามีส่วนช่วยในการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565) ได้รายงานผลกระทบของสถานการณ์โควิด-19 ต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยไว้ พบว่า มีผลกระทบต่อระบบการศึกษาของประเทศไทยใน 6

ด้าน ดังนี้ 1) ด้านผู้เรียนผู้เรียนต้องปรับเวลาและวิธีการเรียนรู้ใหม่จำเป็นต้องเรียนรู้ที่บ้าน ที่พักในลักษณะทางไกลหรือออนไลน์ 2) ด้านครู มีภาระงานเพิ่มมากขึ้นในการจัดการเรียนรู้และการดูแลผู้เรียน ครูมีความเสี่ยงในการปฏิบัติงานในสถานการณ์โรคระบาด ครูมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่และกังวลว่าผลการเรียนของผู้เรียนจะตกต่ำลง 3) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาจำเป็นต้องปรับการบริหารจัดการศึกษา เพื่อรองรับมาตรการการป้องกันโรคระบาด 4) ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน สถานศึกษาได้นำรูปแบบ วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายมาใช้ เช่น การวัดผลเชิงประจักษ์ การประเมินผลตามสภาพจริงการประเมินผลแบบออนไลน์ การใช้ใบงาน/แบบฝึก/ชิ้นงาน เป็นต้น 5) ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษามีความจำเป็นต้องใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อจัดการเรียนรู้ผ่านระบบทางไกลหรือระบบออนไลน์ให้แก่ผู้เรียน และ 6) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน พบว่า ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานการณ์โควิด-19 พบว่า ภาพรวมของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการรับรู้ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ในระดับปานกลาง โดยผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 รับรู้ภาวะถดถอยเชิงผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการในวิชาภาษาต่างประเทศ วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ มากที่สุด ตามลำดับ ขณะที่ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 รับรู้ภาวะถดถอยเชิงผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ในวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ และวิทยาศาสตร์มากที่สุด ตามลำดับ อย่างไรก็ตามต้องยอมรับว่าการศึกษาของไทยไม่ได้มีการเตรียมความพร้อมหรือมีแผนที่จะรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ ได้อย่างกะทันหัน เมื่อทำการเปรียบเทียบการเรียนการสอนแบบปกติในชั้นเรียนกับรูปแบบที่กำหนดขึ้น พบว่ายังมีประสิทธิภาพไม่เท่ากับการเรียนในห้องเรียน การเรียนทางไกลหรือออนไลน์ทำให้ผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะ การปฏิบัติตนน้อยลง ไม่สามารถทำ กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนได้ รวมถึงเสียโอกาสในการเรียนรู้ จากแหล่งเรียนรู้ภายนอกและการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาทักษะชีวิต ทักษะ สังคม และอารมณ์ของผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565) เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนได้รับโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลทางการศึกษาที่แตกต่างกัน ทำให้ไม่สามารถเรียนรู้ได้หรือหยุดชะงักทางการเรียน จึงเกิดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ หรือ Learning loss ที่เป็นปัญหาภายหลังจากสถานการณ์การแพร่ของโรคระบาด ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้เป็นการเสียโอกาสในการเรียนรู้ทักษะต่าง ๆ ที่ควรจะได้รับในแต่ละช่วงวัยเนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ อันส่งผลกระทบต่อพัฒนาการด้านภาษา และการสื่อสาร ทักษะความสัมพันธ์ การเข้าสังคม การขาดแรงจูงใจในกลับมาการเรียนอีกครั้ง และที่สำคัญคือการหยุดเรียนรู้ทางวิชาการ ด้านอ่านและเขียน หรือการที่ผู้เรียนควรจะได้เรียนรู้ตามระดับชั้นและความสามารถของช่วงวัย แต่กลับไม่ได้พัฒนาหรือ ต่อยอดทักษะเหล่านั้นตามเกณฑ์อายุที่ควรจะได้รับ (ยศวีร์ สายฟ้า, 2564)

จากปัญหภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ มีภาวะถดถอยด้านการอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น ผลสัมฤทธิ์

ทางการ เรียนลดลง คะแนนการวัดและประเมินผลระดับชาติต่ำกว่าเกณฑ์ ด้านทักษะ สมรรถนะ มีภาวะถดถอย ขาดสมรรถนะในการนำความรู้ ทักษะ คุณลักษณะไปใช้ในชีวิตประจำวัน ขาดความรู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยี ขาดทักษะการสื่อสาร เสียโอกาสเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายนอกและการลงมือปฏิบัติ ถดถอยทางด้านร่างกาย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566) จากสถานการณ์ดังกล่าวจึงเกิดเป็นนโยบายจากทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ได้มีนโยบายจุดเน้นไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ.2566-2570) ให้เร่งแก้ปัญหากลุ่มผู้เรียนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา พื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนทุกระดับ โดยให้แต่ละโรงเรียนวิเคราะห์และคัดกรองผู้เรียนรายบุคคลไม่ว่าจะเป็นจากผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ผลการสอบตามมาตรฐานสากล เช่น NT และ O-net ซึ่งในช่วงปีที่ผ่านมาคะแนนรวมเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่ลดลงอย่างเห็นได้อย่างชัดเจน จากผลการสอบ NT นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2564 คะแนนรวมเฉลี่ย 57.14 ปีการศึกษา 2565 คะแนนรวมเฉลี่ย 54.03 และผลการทดสอบ o-net นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2564 คะแนนรวมเฉลี่ย 41.12 ปีการศึกษา 2565 คะแนนรวมเฉลี่ย 38.48 ซึ่งอยู่ในระดับที่ลดลง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2, 2564)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด - 19 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์สาเหตุปัจจัยที่แท้จริง ถือเป็นประเด็นที่มีความน่าสนใจและสำคัญมากในปัจจุบัน อีกทั้งยังเป็นประโยชน์แก่สถานศึกษาของตนเองและโรงเรียนในหน่วยงานต้นสังกัด ให้สามารถใช้ข้อมูลนี้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาให้นักเรียนต่อไปได้ในอนาคต และเพื่อให้มีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และสามารถนำทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมไปใช้ในการศึกษาตลอดจนนำไปสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด - 19 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด - 19 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน ด้านครอบครัวและสภาพแวดล้อม ด้านเทคโนโลยี ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด - 19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านผู้เรียน 2) ปัจจัยด้านครูผู้สอน 3) ปัจจัยด้านครอบครัวและสภาพแวดล้อม 4) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี 5) ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา และภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ 2) ด้านคุณลักษณะของการเรียนรู้

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและข้าราชการครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2567

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 จำนวน 122 โรงเรียน รวม 948 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 จำนวน 122 โรงเรียน สุ่มโดยใช้การคำนวณตามสูตรในการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 274 คน โดยใช้เทคนิคการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง และการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นลักษณะของแบบสอบถาม จำนวน 3 ตอน ประกอบด้วย **ตอนที่ 1** เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่ง ขนาดของสถานศึกษา **ตอนที่ 2** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านผู้เรียน 2) ด้านผู้สอน 3) ด้านครอบครัวและสภาพแวดล้อม 4) ด้านเทคโนโลยี และ 5) ด้านผู้บริหารสถานศึกษา และ **ตอนที่ 3** แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด - 19 ของสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ภาวะถดถอยด้าน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 2) ภาวะถดถอยด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การวัดความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามโดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คนเป็นผู้ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์และข้อคำถาม เพื่อหาค่าดัชนี Item Objective Consequence Index: IOC โดยค่า IOC ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 เมื่อผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว จึงหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่มีลักษณะ คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้การคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาด้วยวิธี Cronbach's Alpha Coefficient ของ Cronbach (1974) ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาที่คำนวณได้เท่ากับ 0.943 จากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการส่งและรับแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยจัดส่งแบบสอบถามให้กับผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งเพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ระบุในคำชี้แจงเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง เมื่อดำเนินการแล้วเก็บรวบรวมแบบสอบถามส่งผู้วิจัยโดยตรงตามเวลาที่กำหนด จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้มาทำการตรวจสอบข้อมูลและนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. วิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม คำนวณหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 โดยผู้วิจัยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน
3. วิเคราะห์ระดับภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด - 19 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. อื่น ๆ ได้แก่ วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การวิเคราะห์ค่า Tolerance และค่า VIF การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย

จากผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ผู้วิจัยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 274 คน โดยพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1981) แสดงรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความหมายข้อมูล และลำดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับ
1	ปัจจัยด้านผู้เรียน	3.51	0.68	มาก	4
2	ปัจจัยด้านครูผู้สอน	4.29	0.46	มาก	1
3	ปัจจัยด้านครอบครัวและสภาพแวดล้อม	3.49	0.73	ปานกลาง	5
4	ปัจจัยด้านเทคโนโลยี	3.53	0.66	มาก	3
5	ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา	4.19	0.53	มาก	2
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.80	0.46	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.46) ทั้งนี้หากพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ด้าน ซึ่งปัจจัยด้านครูผู้สอน ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.46) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา คือ ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.53) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.66) ปัจจัยด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.68) และปัจจัยด้านครอบครัวและสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.73) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาระดับภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด - 19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

การวิเคราะห์ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด - 19 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ผู้วิจัยใช้ค่าเฉลี่ย

(Arithmetic mean: $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 274 คน โดยพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best,1981) แสดงรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความหมายข้อมูล และลำดับภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด - 19 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อที่	ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียน ในช่วงสถานการณ์โควิด - 19 ของ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับ
1	ภาวะถดถอยเชิงผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ	3.46	0.70	ปานกลาง	2
2	ภาวะถดถอยเชิงคุณลักษณะของการเรียนรู้	3.64	0.65	มาก	1
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.55	0.61	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด - 19 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 มีภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.61) ทั้งนี้หากพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางและมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ภาวะถดถอยเชิงคุณลักษณะของการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.65) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ภาวะถดถอยเชิงผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด -19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้

ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียน	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X	Y
X ₁	1.000	-	-	-	-	-	-
X ₂	.234**	1.000	-	-	-	-	-
X ₃	.726**	.262**	1.000	-	-	-	-
X ₄	.718**	.383**	.720**	1.000	-	-	-
X ₅	.197**	.437**	.215**	.325**	1.000	-	-
X	.823**	.564**	.841**	.879**	.539**	1.000	-
Y	.687**	.140*	.609**	.699**	.342**	.704**	1.000

**p < .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรสมรรถนะของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ทั้ง 5 ตัวแปร ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้เรียน (X₁) ปัจจัยด้านครูผู้สอน (X₂) ปัจจัยด้านครอบครัวและสภาพแวดล้อม (X₃) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (X₄) และปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา (X₅) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณอยู่ที่ 0.704 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในทางบวกในระดับที่สูง ทั้งนี้เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ แต่ละด้านต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด-19 สามารถเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ($r_{xy} = 0.699$) ปัจจัยด้านผู้เรียน ($r_{xy} = 0.687$) ปัจจัยด้านครูผู้สอน ($r_{xy} = 0.609$) ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา ($r_{xy} = 0.342$) และปัจจัยด้านครูผู้สอน ($r_{xy} = 0.140$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ตารางแสดงการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด-19 โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

อันดับที่	ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	ร้อยละ	R ² change
1	X ₄	0.699	0.488	48.80	0.486
2	X ₄ , X ₁	0.748	0.559	55.90	0.556
3	X ₄ , X ₁ , X ₅	0.760	0.578	57.80	0.574
4	X ₄ , X ₁ , X ₅ , X ₂	0.782	0.611	61.10	0.606

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) เพื่อหาตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด-19 จากตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร มีตัวแปรอิสระที่ทดสอบแล้วว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งหมด 4 ตัวแปร ตามลำดับ คือ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (X_4) ปัจจัยด้านผู้เรียน (X_1) และปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา (X_5) และ ปัจจัยด้านครูผู้สอน (X_2) ซึ่งสามารถนำมาอธิบายได้ ดังนี้

ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (X_4) สามารถพยากรณ์ได้ว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ดีที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจพยากรณ์เท่ากับ 0.488 ส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด-19 คิดเป็นร้อยละ 48.80 เมื่อเพิ่มภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา (X_1) เข้าไป สัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจพยากรณ์เพิ่มขึ้นเป็น 0.559 (R^2 change = 0.556) ซึ่งค่าที่เพิ่มขึ้นเมื่อตรวจสอบความแตกต่างกับค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจพยากรณ์เดิม พบว่า ยังมีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ .01 ทำให้ทราบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด-19 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 55.90 ทั้งนี้เมื่อเพิ่มปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา (X_5) เข้าไป สัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจพยากรณ์เพิ่มขึ้นเป็น 0.578 (R^2 change = 0.574) ซึ่งค่าที่เพิ่มขึ้นเมื่อตรวจสอบความแตกต่างกับค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจพยากรณ์เดิม พบว่า ยังมีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ .01 ทำให้ทราบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด-19 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 57.80 และเมื่อเพิ่มปัจจัยด้านครูผู้สอน (X_2) เข้าไป สัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจพยากรณ์เพิ่มขึ้นเป็น 0.661 (R^2 change = 0.606) ซึ่งค่าที่เพิ่มขึ้นเมื่อตรวจสอบความแตกต่างกับค่าสัมประสิทธิ์ การถดถอยหรืออำนาจพยากรณ์เดิม พบว่า ยังมีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ .01 ทำให้ทราบว่า ปัจจัยด้านครูผู้สอนส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด-19 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 66.10 ส่วนตัวแปรอิสระอีก 1 ตัว คือ ปัจจัยด้านครอบครัวและสภาพแวดล้อม (X_3) ถูกตัดออกจากสมการเนื่องจากว่าไม่ส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด-19 เมื่อทดสอบความแตกต่าง พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เมื่อหาความสามารถในการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด-19

ตัวแปร	b	S.E.	β	t	sig
ค่าคงที่	1.071	0.247		4.338	0.000*
ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (X_4)	0.402	0.054	0.435	7.457	0.000*
ปัจจัยด้านผู้เรียน (X_1)	0.344	0.049	0.382	6.975	0.000*
ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา (X_5)	0.250	0.049	0.218	5.073	0.001*
ปัจจัยด้านครูผู้สอน (X_2)	-0.279	0.058	-0.211	-4.791	0.001*
ค่าคงที่ (a) = 1.071					

$R = 0.782$, $R^2 = 0.660$, $R^2_{adj} = 0.606$, $S.E._{est} = 0.382$, $F = 105.813$

**p < .01

จากตารางที่ 6 พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ประกอบด้วย 4 ตัวแปรคือ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (X_4) ปัจจัยด้านผู้เรียน (X_1) และปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา (X_5) และ ปัจจัยด้านครูผู้สอน (X_2) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ตัวแปร กับตัวแปรภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด-19 มีค่าเท่ากับ 0.782 ค่าความคลาดเคลื่อนเนื่องจากการพยากรณ์เท่ากับ 0.382 และพบว่าค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณของตัวแปรพยากรณ์รวมทั้งค่าคงที่ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่ง โดยชุดตัวแปรพยากรณ์ร่วมกันอธิบายแปรภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ได้ร้อยละ 66.00 ซึ่งสามารถเขียนรูปแบบของสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y}_{tot} = 1.071 + 0.402 (X_4) + 0.344 (X_1) + 0.250 (X_5) + -0.279 (X_2)$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{tot} = 0.435(Z_4) + 0.382 (Z_1) + 0.218 (Z_5) + -0.211 (Z_2)$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานการณ์โควิด-19 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้หากพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านผู้เรียน และปัจจัยด้านครอบครัวและสภาพแวดล้อม ตามลำดับ เนื่องจากครูต้องปรับตัวอย่างรวดเร็วต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการสอนแบบออนไลน์ ซึ่งหลายคนยังขาดความพร้อมด้านเทคโนโลยี การออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสม และการสื่อสารกับนักเรียน ส่งผลให้ประสิทธิภาพการเรียนรู้ลดลง อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้กำหนดนโยบายและจัดการสนับสนุนทรัพยากร หากขาดความชัดเจนและการบริหารจัดการที่ดี จะกระทบต่อการทำงานของครูและคุณภาพการจัดการเรียนรู้โดยรวม และเทคโนโลยี ถือเป็นส่วนหนึ่งการเรียนรู้ออนไลน์ต้องอาศัยอุปกรณ์และอินเทอร์เน็ตที่มีคุณภาพ แต่ความพร้อมของแต่ละครอบครัวไม่เท่ากัน อีกทั้งครูและนักเรียนบางส่วนยังขาดทักษะการใช้งาน ทำให้เทคโนโลยีไม่สามารถตอบสนองการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ ซึ่งผู้เรียนมีผลต่อการเรียนรู้ เนื่องจากนักเรียนบางคนขาดวินัย แรงจูงใจ และทักษะการจัดการตนเอง รวมถึงเผชิญความเครียดหรือความโดดเดี่ยวจากการเรียนทางไกล และครอบครัวและสภาพแวดล้อม แม้มีบทบาทสนับสนุนการเรียนรู้ แต่หลายครอบครัวขาดเวลา ทรัพยากร หรือความรู้ในการดูแลการเรียนรู้ของบุตรหลาน อีกทั้งสภาพแวดล้อมในบ้านอาจไม่เหมาะสม เช่น มีเสียงรบกวน หรือไม่มีอุปกรณ์เพียงพอ ซึ่งล้วนส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (กัลยา ท่องหัตถา, 2565) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทรงยศ รังสรรค์ มณีนิล และพร้อมพิไล บัวสุวรรณ (2566) ซึ่งทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการเพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ พิชญ์ธิดา รื่นแก้ว และอภิชาติ เสนะนันท์ (2566) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนใน สถานการณ์โรคระบาด โควิด-19 อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการศึกษาระดับภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด - 19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งจากผลการวิจัยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านภาวะถดถอยเชิงคุณลักษณะของการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านภาวะถดถอยเชิงผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ตามลำดับ เนื่องจากภาวะถดถอยเชิงคุณลักษณะของการเรียนรู้ เช่น ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความใฝ่รู้ ความอดทน และความมุ่งมั่นในการเรียน เป็นองค์ประกอบสำคัญที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเมื่อเกิดการเรียนออนไลน์หรือเรียนที่บ้าน

ในช่วงโควิด-19 นักเรียนจำนวนมากประสบปัญหาในการปรับตัวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง ขาดแรงกระตุ้นจากสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ครู และเพื่อนร่วมชั้น ทำให้พฤติกรรมทางการเรียนเปลี่ยนแปลงไป เช่น ขาดความสนใจ ไม่สามารถควบคุมตนเองในการเรียนได้ หรือขาดเป้าหมายที่ชัดเจนในการเรียนรู้ ส่งผลให้เกิดภาวะถดถอยในด้านคุณลักษณะพื้นฐานของผู้เรียนอย่างเห็นได้ชัด ในขณะเดียวกัน ภาวะถดถอยเชิงผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการมีความชัดเจนไม่แพ้กัน เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในช่วงโควิด-19 ส่วนใหญ่ดำเนินการในรูปแบบออนไลน์หรือแบบผสมผสาน ซึ่งทำให้การถ่ายทอดความรู้และการประเมินผลเป็นไปอย่างจำกัด ครูไม่สามารถติดตามความเข้าใจของนักเรียนได้อย่างใกล้ชิดเหมือนในชั้นเรียนตามปกติ อีกทั้งนักเรียนบางกลุ่มอาจประสบปัญหาในการเข้าถึงเทคโนโลยี หรือมีภาระในครอบครัวที่ทำให้ไม่สามารถให้เวลาเรียนได้เต็มที่ จึงส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวมที่ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งให้เห็นว่าภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด-19 มีความรุนแรงโดยเฉพาะในด้านคุณลักษณะพื้นฐานของการเรียนรู้ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการในระยะยาว และแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการวางแผนทางฟื้นฟูทั้งในด้านพฤติกรรม ทักษะ และทักษะของผู้เรียนควบคู่ไปกับการเสริมสร้างความรู้ทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง หลังพ้นวิกฤตการณ์ดังกล่าว (ณัฐวร ยัมสรวล, 2563) สอดคล้องกับ พงษ์พัฒน์ สีตาวงษ์ (2568) แนวทางการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะถดถอยทางการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับ บุญเลี้ยง ทูมทอง (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่อง สภาพภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศไทยช่วงสถานการณ์โควิด - 19: สภาพการณ์ สาเหตุ และแนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษา มีการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือหลากหลายในการเรียนการสอน พร้อมปรับนโยบายและการประเมินผล ผู้เรียนมีการรับรู้ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ในระดับปานกลาง การกำกับตนเองในการเรียนรู้มีผลต่อการรับรู้ภาวะถดถอย การลดภาวณี้ควรสร้างแรงจูงใจและการตั้งเป้าหมาย พร้อมส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้เท่าทันสื่อที่ไม่เหมาะสม ผู้ปกครอง ควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้และติดตามผลการเรียนของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด

3. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด -19 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ด้าน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (X_4) ปัจจัยด้านผู้เรียน (X_1) และปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา (X_5) และ ปัจจัยด้านครูผู้สอน (X_2) ซึ่งสามารถอภิปรายได้ ดังนี้

3.1 ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ด้านเทคโนโลยี ส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานการณ์โควิด-19 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 เนื่องจากในช่วงที่เกิดการระบาดของโรคโควิด-19 ระบบการจัดการเรียน

การสอนต้องปรับเปลี่ยนจากการเรียนในห้องเรียนแบบปกติไปสู่การเรียนทางไกลหรือเรียนผ่านระบบออนไลน์ ซึ่งต้องอาศัยเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือหลักในการถ่ายทอดความรู้และติดต่อสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียน อย่างไรก็ตาม จากบริบทของโรงเรียนในพื้นที่เขตการศึกษาดังกล่าว พบว่านักเรียนจำนวนไม่น้อยที่ขาดความพร้อมด้านเทคโนโลยี ไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์ เช่น คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือสมาร์ทโฟน ตลอดจนการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่ไม่เสถียรหรือไม่มีอินเทอร์เน็ตใช้เลยในบางพื้นที่ ทำให้นักเรียนไม่สามารถเข้าถึงการเรียนออนไลน์ได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อโอกาสในการเรียนรู้ที่ลดลง (ทรงยศ รังสรรค์มณีนิล และ พร้อมพิไล บัวสุวรรณ, 2566) ดังนั้น นักเรียนบางส่วนยังขาดทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ เช่น การใช้งานระบบเรียนออนไลน์ การใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ หรือการค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งปัญหาเหล่านี้ทำให้ไม่สามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ หรือมีความเข้าใจเนื้อหาไม่ลึกซึ้งเท่ากับการเรียนรู้ในรูปแบบปกติ อีกทั้ง ในบางกรณี ครูเองอาจขาดทักษะหรือประสบการณ์ในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน ทำให้นิเทศหรือวิธีการถ่ายทอดความรู้ไม่สามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนขาดแรงจูงใจในการเรียน เกิดความเบื่อหน่าย และมีแนวโน้มที่จะละเลยการเรียนรู้มากขึ้น

3.2 ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ด้านผู้เรียนส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานการณ์โควิด-19 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 เนื่องจาก ปัจจัยด้านผู้เรียนส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ โดยเฉพาะในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ที่ผู้เรียนต้องปรับตัวเข้าสู่ระบบการเรียนรู้แบบทางไกล ซึ่งส่งผลให้เกิดความเครียด เบื่อหน่าย และขาดแรงจูงใจในการเรียน รวมถึงยังขาดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น วินัย ความรับผิดชอบ และการบริหารเวลา (ฐิตินันท์ ปันมาก, 2561) ดังนั้น นักเรียนในระดับประถมศึกษา มักยังอยู่ในวัยที่ต้องการการดูแลใกล้ชิดจากผู้ใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการจัดกิจกรรมการเรียน การเข้าใจบทเรียน การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการทำงานตามเป้าหมาย หากผู้เรียนไม่ได้รับการดูแลหรือการส่งเสริมอย่างต่อเนื่องในช่วงที่ต้องเรียนจากที่บ้าน ความสามารถในการควบคุมตนเองจะยิ่งลดลง ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการเรียนรู้ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ อีกทั้ง ภาวะทางอารมณ์ เช่น ความเครียด ความวิตกกังวล หรือความเบื่อหน่ายจากการอยู่บ้านเป็นเวลานาน มีผลต่อสมาธิและความสนใจของผู้เรียนในการเรียนรู้ ทำให้ขาดความต่อเนื่อง และมีแนวโน้มจะละเลยการเรียนรู้มากขึ้น ซึ่งในภาพรวมแล้ว สถานการณ์เหล่านี้ล้วนสะท้อนถึงภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ในด้านผู้เรียนอย่างชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิสา ชันติบุญญานุรักษ์ และ ชนิดา มิตรนันท์ (2566) ศึกษาเรื่อง ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้หลังสถานการณ์การแพร่ระบาด COVID-19 ของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนรวม: ปัญหาและการช่วยเหลือ พบว่า ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนรวม ได้รับผลกระทบจากการเรียนออนไลน์มากเช่นกัน เนื่องจากขาดความต่อเนื่องในการเรียนรู้ และไม่ได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดเหมือนในสภาพปกติ ส่งผลให้เกิดภาวะ

ถดถอยทางการเรียนรู้ เช่นเดียวกับผู้เรียนทั่วไปในระดับประถมศึกษา ทั้งนี้แม้กลุ่มเป้าหมายในงานวิจัยทั้งสองจะต่างกัน แต่ลักษณะของปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นมีความสอดคล้องกันอย่างมากมีนัยสำคัญ จึงสามารถสรุปได้ว่าภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ในช่วงโควิด-19 ไม่ได้จำกัดเฉพาะกลุ่มผู้เรียนใดกลุ่มหนึ่ง หากแต่ส่งผลในวงกว้าง และจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากครู ผู้บริหาร และผู้ปกครองอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

3.3 ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานการณ์โควิด-19 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 เนื่องจากผู้บริหารมีความสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดทิศทางการศึกษาและแนวทางการจัดการเรียนการสอนในภาวะวิกฤต ซึ่งช่วงโควิด-19 เป็นช่วงเวลาที่ต้องการความสามารถในการบริหารจัดการเชิงรุก ปรับตัวอย่างรวดเร็ว และสร้างระบบสนับสนุนที่เหมาะสมต่อบริบทของโรงเรียนและนักเรียน ในสถานการณ์ที่ไม่ปกติ ผู้บริหารที่ขาดการวางแผนที่ชัดเจน หรือไม่มี การเตรียมความพร้อมทางด้านเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐาน หรือบุคลากร จะส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ ไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การขาดช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลาย การไม่สามารถประเมินหรือติดตามผลการเรียนของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม หรือการขาดการสนับสนุนครูในการออกแบบกิจกรรมการเรียนที่ตอบสนองต่อสถานการณ์จริง สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลให้คุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนลดลง (ชนิดา ยอดสาลี และกาญจนา บุญสง, 2559) นอกจากนี้ หากผู้บริหารไม่มีการสื่อสารที่ชัดเจนหรือขาดการประสานงานกับครู ผู้ปกครอง และชุมชนในท้องถิ่น จะทำให้ขาดความร่วมมือที่จำเป็นในการสนับสนุนการเรียนของนักเรียน โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ผู้เรียนต้องเรียนที่บ้านและต้องพึ่งพาผู้ปกครองในการดูแลช่วยเหลือด้านการเรียนรู้ ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีบทบาทในการเชื่อมโยงทรัพยากร บุคลากร และแนวทางการสนับสนุนให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุดต่อผู้เรียน สอดคล้องกับ ยุทธชาต นานหอม (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาบนฐานความปกติใหม่ จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า การบริหารสถานศึกษาบนฐานความปกติใหม่ เพื่อไปสู่องค์กรที่ ประสบความสำเร็จนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องบริหารจัดการศึกษาภายใต้รูปแบบการดำเนินชีวิตใหม่ที่แตกต่างจากอดีต การบริหารสถานศึกษาต้องมีการยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมมีการวางแผน ในส่วนของแนวทางการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องรู้จักปรับปรุงการจัดการศึกษาในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างชาญฉลาด มีการเตรียมความพร้อมในการเรียนการสอนออนไลน์ทั้งด้านการจัดสรรอุปกรณ์และเทคโนโลยีการออกแบบหลักสูตร ที่ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนการบริหารจัดการโรงเรียนและครูให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลและนำวิสัยทัศน์มาสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นผลสำเร็จ

3.4 ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ปัจจัยด้านครูผู้สอนส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานการณ์โควิด-19 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 เนื่องจากปัจจัยด้านครูผู้สอนมีอิทธิพลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของ

นักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้เปลี่ยนจากการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้าไปสู่รูปแบบออนไลน์หรือทางไกลอย่างฉับพลัน ส่งผลให้ครูผู้สอนบางส่วนประสบปัญหาในการปรับตัว เนื่องจากขาดทักษะและประสบการณ์ในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน ตลอดจนไม่สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพหรือสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับนักเรียนได้อย่างเพียงพอ ซึ่งปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กัลป์ชญา ทองหัตถา (2565) ที่ระบุว่า ความไม่พร้อมของครูในการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์โควิด-19 เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ทั้งนี้ แนวทางการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ตามผลการวิจัยของ รจิต พุ่มพฤษ (2566) ซึ่งศึกษาในกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า การส่งเสริมและสนับสนุนครูผู้สอนให้มีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะด้านการใช้เทคโนโลยี การสร้างแรงจูงใจ และการสื่อสารกับผู้เรียนในรูปแบบออนไลน์ เป็นแนวทางที่สามารถลดผลกระทบจากภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาร่วมกันจะเห็นได้ว่า แนวทางที่เสนอโดย รจิต พุ่มพฤษ สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ไขปัญหาที่พบในงานวิจัยของ กัลป์ชญา ทองหัตถา ได้อย่างเหมาะสม แม้ว่าทั้งสองงานวิจัยจะศึกษาในระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน แต่ก็มีจุดร่วมที่สำคัญคือการเน้นบทบาทของครูผู้สอนในฐานะกลไกหลักในการส่งเสริมและฟื้นฟูการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนั้น แนวทางจากงานของ รจิต พุ่มพฤษ จึงสามารถใช้เป็นกรอบแนวทางในการวางแผนพัฒนาครูผู้สอนในบริบทของระดับประถมศึกษาได้เช่นกัน ซึ่งจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน และเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาผู้วิจัยจึงรวบรวมข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการนำผลวิจัยไปใช้และการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ปัจจัยด้านครอบครัวและสภาพแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต่ำสุด ดังนั้น ควรส่งเสริมบทบาทของครอบครัวให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการเรียนรู้ของบุตรหลานอย่างจริงจัง โดยเฉพาะในช่วงที่นักเรียนต้องเรียนจากที่บ้านหรือในสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอน เช่น การระบาดของโรคโควิด-19 โรงเรียนควรจัดกิจกรรมหรืออบรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การจัดสภาพแวดล้อมในบ้านให้เหมาะสม การติดตามพฤติกรรมเรียนของลูก หรือการให้กำลังใจและสนับสนุนทางอารมณ์ นอกจากนี้ โรงเรียนควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานในท้องถิ่น เพื่อช่วยเหลือครอบครัวที่มีข้อจำกัด เช่น ปัญหาทางเศรษฐกิจ ความไม่พร้อมด้านเทคโนโลยี หรือขาด

ความรู้ด้านการส่งเสริมการศึกษา โดยอาจดำเนินกิจกรรมเยี่ยมบ้าน การติดตามนักเรียนเป็นรายกรณี หรือจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือสำหรับครอบครัวที่มีความเสี่ยง

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานการณ์โควิด-19 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ประกอบด้วย ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจัยด้านเทคโนโลยีปัจจัยด้านผู้เรียน และปัจจัยด้านครอบครัวและสภาพแวดล้อม ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับปัจจัยทั้ง 5 ด้าน เพื่อพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรใช้วิธีการศึกษาในเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกกับนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้บริหารโรงเรียน เพื่อทำความเข้าใจถึงประสบการณ์และมุมมองที่แท้จริงเกี่ยวกับการเรียนรู้ในช่วงโควิด-19 โดยสามารถให้ข้อมูลที่ละเอียดและสะท้อนสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในระดับบุคคลได้ดียิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยในเชิงลึกเกี่ยวกับแต่ละปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ เช่น ปัจจัยด้านครอบครัวและสภาพแวดล้อม ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านเทคโนโลยี โดยการสำรวจถึงความแตกต่างในลักษณะและวิธีการจัดการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่ม เช่น กลุ่มที่มีเทคโนโลยีเข้าถึงได้ดีและกลุ่มที่ขาดแคลน

เอกสารอ้างอิง

- กัลชญา ทองหัตถา. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดเขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ชนิดา ยอดสาลี และกาญจนา บุญส่ง. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2. *Veridian e-journal ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 9(1), 1208-1223.
- ฐิตินันท์ ปันมาก. (2561). การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ณัฐวร ยิ้มสรवल. (2563). แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

- ทรงยศ รังสรรค์มณีนิล และ พร้อมพิไล บัวสุวรรณ. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ เพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 17 : 125.
- บุญเลี้ยง ทูมทอง. (2565). *ทฤษฎีการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ เอสพรินติ้งไทยแพคตอรี.
- พิชญธิดา รื่นแก้ว และอภิชาติ เสนะนันท์. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนใน สถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 8 : 1567-1578.
- พงษ์พัฒน์ สีดาวงษ์. (2568). แนวทางการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษานครพนม เขต 1. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์*, 7(1), 1-13.
- ยศวีร์ สายฟ้า. (2564). *Learning loss ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้*. สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2566, จาก : <https://research.eef.or.th/learning-loss-recession/>
- ยุทธชาติ นาท่อม. (2564). *การบริหารสถานศึกษา บนฐานความปกติใหม่*. สืบค้นเมื่อ 5 กันยายน 2566, จาก <http://www.journalgrad.ssru.ac.th/index.php/8thconference/article/view/2545>.
- รจิต พุ่มพฤษ. (2566). *การศึกษาแนวทางเพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ในภาวะปกติถัดไป*. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิชา ชันติบุญญานุกรักษ์ และ ชนิดา มิตรานันท์ (2566). ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้หลังสถานการณ์การแพร่ระบาด COVID-19 ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนรวม: ปัญหา และการช่วยเหลือ. *วารสารครุศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี*, 5(1), 83.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). *ถอดบทเรียนการแก้ไขภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ LEARNING LOSS*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565ก). *รายงานผลการศึกษภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานการณ์โควิด-19 : สถานการณ์ บทเรียน และแนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565ข). *มาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : บริษัท เอส. บี. เค. การพิมพ์ จำกัด.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2. (2564). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564-2565 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2, เพชรบุรี: ผู้แต่ง.

Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. Educational and Psychological Measurement, 30 (3), 607-610.

